

Le texte proposé ici a, pour source, deux éditions : celle établie par Petro Scrivero et imprimée, à Leyde, en 1619, chez Jacob Marcus et celle, plus tardive, parue, dans la même ville, chez Samuel et Johannes Luchtmans.

JOANNIS NICOLAI SECUNDI SYLVARUM LIBER.

REGINAE PECUNIAE REGIA.

S_1   v.1   Est via perplexis per longa meatibus antra,
                  2   regia gemmatis qua panditur aurea valvis
                  3   ingentis Divae, paribus quae cum Jove summo
                  4   obtinet auspiciis secti moderamina mundi.
                  5   Si qua fides rebus dubiis, jacet orbe sub illo,
                  6   qua Tagus auriferas volvit rubicondus arenas,
                  7   nidorem fumosque exhalans divitis aulae
                  8   in terras, Auguste, tuas, ditissime regum
                  9   Carole, telluri pacatae sidus amicum ;
                  10   inque urbem tractusque tuos, amplissime Praesul
                  11   Tavera, o decus Hesperiae, cui cincta recurvis
                  12   moenia gurgitibus ripisque nitentibus auro
                  13   submitit venerans nuper sublime Toletum,
                  14   divinumque senem praefecit ditibus aris ;
                  15   maxima quem dominum suspirat Roma, Tagoque
                  16   jam pridem Tibris liventibus invidet undis,
                  17   non illuc Phoebus flammis rutilantibus intrat,
                  18   nec cum prima vehit sopito lumina mundo,
                  19   nec cum devexo premit arva liquentia curru
                  20   Tethyos undisonae, nec cum flagrantibus horis
                  21   aethere stat medio. Quid enim fulgentia late
                  22   perpetuis auri radiis, et iaspide fulvo
                  23   atria, nativesque faces jaculante pyropo

24 Cynthius immisso nequidquam lumine lustret ?
 25 Regina in mediis magnae penetralibus aulae
 26 aurea tota sedet solio sublimis in aureo,
 27 diffundens radiantem omni de corpore flammam ;
 28 qualis erit species, solido si cudat ab auro
 29 intonsi statuam Phoebi Vulcanus, et ora
 30 flammigeris cingat radiis, et in igne repostae
 31 educat subito candentis pondera massae.
 32 Haec est illa, cui famulatur maximus orbis,
 33 diva potens rerum, domitrixque Pecunia fati,
 34 telluris magnae Plutique sacerrima proles.
 35 Cujus adorati petierunt saepe tyranni
 36 foedera, saepe suas spes damnavere repulsi,
 37 ex quo Pellaei juvenis temerarius ardor,
 38 (credere si fas est, nec fallit cana vetustas)
 39 magnanimae tentavit herae violare pudorem.
 40 Tempore nam ex illo tacitis nova regna sub antris
 41 instituit, petiitque piae penetralia matris ;
 42 tergeminamque domum munimine clausit aheni,
 43 septa procul labyrinthearum ambage viarum.
 44 Prima quidem teritur concursu semita denso,
 45 virque viro, pede pes urgetur, et omnis eodem
 46 turba ruit properans juvenumque, senumque, virumque.
 47 Antra sonant plausu gradientum, dura gemiscit
 48 et subsidit humus repetito saucia passu.
 49 Non tam multa solo bifidis vestigia punctis
 50 servat arenoso, ditis quae mille coloni
 51 laeta greges via balantes in pascua mittit
 52 sole novo, et totidem saturos in ovilia cogit,
 53 cum super Hesperiam lux inclinata recumbit.
 54 At postquam in tenebras ventum est, et in aspera saxa,
 55 implicitasque vias, haeret mentisque speique
 56 orba cohors, pars magna retro indignata refertur,
 57 pars magnis enixa animis obdurat, iterque
 58 rumppit anhelans, urgens contra fatumque deosque.
 59 Mox defecta malis nigro tabescit in antro
 60 emoriens, et congestis iter obstruit artum
 61 corporibus ; pauci, nati melioribus astris,
 62 optatos tetigere locos, aulaque recepti
 63 ad lumen stupuere novum, clausique tenebris
 64 tam longis oculi vix admisere nitorem
 65 insolitum, ingentem, late efflagrante metallo,
 66 usque adeo, ut multis nebula lux illa perenni
 67 obruerit fractos jucundi luminis orbes,
 68 heu, frustra ignavis manibus gemmas, ebur, ostrum,
 69 auratumque solum dubio pede tentaturis,
 70 nec formosa Deae visuris ora serena.
 71 Ante fores opus ex auro memorabile sculptum est,
 72 auro opus immixtum fulvo viridique smaragdo
 73 aurea dimidia fulgent exstantia parte
 74 signa, at planities viridi exaequata smaragdo est.
 75 Ignotae posuere manus ; sedet ordine primo
 76 alma parens, aperitque sinum pulcherrima Tellus
 77 silvisque fluviisque, et floribus interpictum,
 78 dives opum Cereris, gemmarum dives Iacchi,
 79 dives et Hesperidum silvis, passimque coruscis

80 incustodita pendentibus arbore pomis.
81 Nec non et fulvo demonstrans vimine ramum,
82 infernae Junonis opes, quae Trojus heros
83 dona ferens Hecatae manes penetravit ad imos,
84 liberaque ad superos iterum vestigia vertit.
85 Tellurem magno circumsonat aequore Nereus,
86 et centum liquidae Nereo genitore sorores,
87 hae caput attollunt, hae mergunt gurgite cano,
88 pars stringunt madidos adverso sole capillos,
89 pars ducunt choreas, et candida brachia quassant
90 in numerum, candent fulvis vada caerula spumis.
91 Omnibus at late vasti de finibus orbis
92 turbatos maris in fluctus aquilonibus atris
93 flumina labuntur pellucidior metallo.
94 Ante alios liquido Pactolus Lydius igne
95 fulminat, ignito Tagus effervescit et Hermus
96 gurgite, non raris distincti flumen arenis,
97 sed puro per culta auro splendentia fusi.
98 Non aliter quam cum fulvos Aetnea per antra
99 Mulciber effudit rivos fornace reclusa,
100 cum nova sollicito properaret tela Tonanti,
101 vasta Giganteos disturbatura labores.
102 Stat juxta fulgens auro Berecynthius heros,
103 auriculis asini nondum insignitus acutis ;
104 qualis erat, manibus cum se tentaverat ipse
105 aurificis, donumque Dei damnasset iniquum,
106 inclusus nimium proprio jam totus in auro.
107 Ille tamen quondam sacro se in lumine versans,
108 diluit auctoris damnosum munere lucrum.
109 At manus artificis tali modo sculpsit in auro
110 docta Midam, nullis quod aquis mollescat, ut illic
111 aeternum stolidus spectetur imagine digna.
112 Stat quoque nunc oculis etiam formidine plenis,
113 vix bene sopitum credens recubare Draconem,
114 vellere Phryxio rutilans Pagasaeus Iason.
115 Tertius hic etiam, sed tonge clarior, adstat
116 nubila qui rapidis perfringit hiantia flammis,
117 attonitas terrens animas reboante tonitru :
118 longe illi modo fulmen abest, regalia longe
119 sceptrum jacent, vultusque Dei, nec credere posses
120 esse Jovem, credi ni vellent omnia vates,
121 imperiumque suum nullis includere metis
122 monstrosus didicisset Amor, cadit aethere ab alto
123 Jupiter, indomito mentem liquefactus ab aestu,
124 perque vias intentatas, auroque parentem ,
125 custodesque auro fallens, auroque puellam
126 in gremium Danaes flavo descendit in imbre,
127 et mollem dominae instillat lascivus amorem.
128 Haec, ubi regificis celebrat solemnia ludis,
129 praefigit tria signa suis regina triumphis.
130 Illam autem tollentem animos, atque alta tuentem,
131 aulai in medio et sceptrum regale tenentem
132 circumstant variae dextra laevaue figurae,
133 diversorum gens operum, mirabile visu.
134 Hinc furibunda quatit rigidam Bellona bipennem
135 avectis dives spoliis, et Martius horror

136 per fera castra fremit, captaeque fit urbis imago.
 137 Arma, tubae, lituique sonant, et tympana rauca,
 138 tinnituque fragor densus miscetur acuto.
 139 At parte ex alia nitido placidissima vultu
 140 pax sedet, aureolum spicis evincta capillum,
 141 Palladiaque gerens felicem ex arbore ramum.
 142 E gremio Bacchique liquor, variique coloris
 143 poma fluunt, Cererisque fluunt uberrima dona ;
 144 omnia quae postquam terra tetigere parentem,
 145 (admiranda cano) croceum durantur in aurum.
 146 Fortuna ante alios magnum sibi vindicat illic
 147 imperium, regnique tenet communia sceptra,
 148 instabilemque globum gemmis ornavit et auro ;
 149 proximaque accubuit dominae, quam Gratia circum,
 150 ventosusque Favor, fallax et Opinio vulgi,
 151 elatisque superciliis vultuque tumentis
 152 incedens, caelumque oculis et inania captans,
 153 ducit inauratam vesana Superbia pompam,
 154 laeta opibus, formaque et adulatrice caterva.
 155 Fortunam contra posita est, et lumine claro
 156 adspicit indignantem, et despicit aemula Virtus.
 157 Ingenium solers, indefessique Labores
 158 adsistunt, celebri quos ordine mille sequuntur
 159 Artes, humanae solacia dulcia vitae.
 160 Proxima septa satellitio regumque ducumque
 161 stat pia Religio, cultus pertaesa priores,
 162 barbamque, tritamque togam, lacerasque lacernas,
 163 et peram, et, Cynicae gentis monumenta, bacillum,
 164 pro quibus excultos amplexa est mitra capillos,
 165 mitra micans auro, pellucidulisque lapillis,
 166 et picturatis collo jacet infula filis
 167 demissa ex humeris, pectusque et brachia et imos
 168 palla premit talos auro gravis intertexto.
 169 Hic leges etiam sanctae, et veneranda Senatus
 170 decreta antiqui (quis credere possit et illud ?)
 171 Ante pedes dominae flexa cervice recumbunt ;
 172 proque levi magnae nutu Rectricis, in omnes
 173 vertunt se facies, et lusu Protea vincunt
 174 mirifico, ridente Dea, et tollente cachinnos
 175 contemptrice sacri juris legumque Rapina,
 176 effera quae laeva princeps in parte resedit,
 177 auratam chlamydem nigro perfusa cruore.
 178 Hic Furta, Insidiaeque latent Fraudesque Dolique,
 179 squalida Avaritiae circum praecordia matris.
 180 Omnibus his nigra caput est in nube sepultum,
 181 scilicet ut celent vulpini dedecus oris,
 182 exiguos oculos, rostrique petacis acumen.
 183 Nec procul hinc, tabulis loculoque onerata tumentis,
 184 aurivoros impellit equos, curruque volucris
 185 praecipitata, rapit celeres Usura Kalendas.
 186 Nec Libitina suos non hic quoque repperit usus,
 187 attollitque rogos, et testamenta resignat.
 188 At circum auratasque trabes, aurataque tecta,
 189 aureaque insomnes circum laquearia Curae
 190 stridentes agitant pennas examine longo.
 191 Qualiter, ut fama est, Stygiae per inania ripae

192 palantes volitant animae, quas aspera fata,
 193 indeplorato sparsis in funere membris,
 194 sedibus exclusere suis et honore sepulcri.
 195 Nec minus interea Risus, Lususque Jocique,
 196 dulcesque Illecebrae, lactantes nuda papillas,
 197 nuda genu, Cyprioque madens a rore Voluptas
 198 porticibus currunt longis : Juvenumque puellis
 199 mixta ruit series, et mutua gaudia jungunt.
 200 Ipse suis Citherea praeest pulcherrima sacris,
 201 et puer arcitenens operosa ludit in aula,
 202 saepe choros juvenum taeda petulante lacesens,
 203 saepe puellarum succendens pectora flammis.
 204 Spicula quin etiam dominam molitus in ipsam est
 205 saepe proterva ferox, et in auro condidit aurum.
 206 Hac tamen in sola fertur damnasse caducos
 207 saepe puer plorans arcus, obtusaque fregit
 208 tela genu, illisitque solo, pedibusque tenellis
 209 calcavit, frustraue Venus solata dolentem est.
 210 Nam proprio, mirum, Regina indulget amori,
 211 ac facies juvenum pictas exosa, seniles
 212 diligit amplexus, et frigida basia captat
 213 victorum podagra lapidosum corpus, et aevi
 214 emensi longis ambagibus incurvorum ;
 215 fessa quibus prono subnitens vita bacillo
 216 ultima declivis tetigit confinia metae.
 217 Pulsa procul thalamis maeret formosa juvenus,
 218 purpureas signata genas lanugine prima.
 219 Non illos madidi myrrha redolente capilli,
 220 lucida non tereti distincta monilia collo,
 221 ebria non Tyrio commendat murice palla,
 222 tinnulaque arguto resonantia pollice fila
 223 Phoebeae citharae, cantusque et docta choreis
 224 tibia saltandis, et melle fluentia verba.
 225 Si tamen est horum quemquam dignata cubili
 226 diva suo, felicem illum super omnia, felix
 227 si tamen esse cupit, naturaue mitis in illo est :
 228 illi Diva potens secreta e aede revulsum
 229 ignotum donat argenti pondus et auri,
 230 exemptum curis, purum et sine labe metallum,
 231 quod recreet maestos animos, et turbida mentis
 232 nubila discutiat, et proclinata juventae
 233 tempora florentis longos extendat in annos ;
 234 unde favor surgatque hominum, surgatque deorum,
 235 et laeti juvenis felicia facta sequatur
 236 gratia multa comes, cumque altis fama triumphis.
 237 At vero numero ex omni, quem maxima servant
 238 atria, conspicitur vates vix unus et alter :
 239 atque illi longe prius abjecere poetae
 240 squalentem vafri faciem, crinesque tiara
 241 laurigeros, vel puniceo texere galero,
 242 mentitaue Deam taciti sub imagine fallunt.
 243 O vatum gens infelix, frustraue profani
 244 contemptrix populi, frustra nutrita sub antris
 245 Pieriis, frustra choreis admissa Dearum,
 246 lucorum roseis in vallibus antiquorum,
 247 si vobis infesta manet Dea maxima, cujus

248 concussus sceptro terrae tremit orbis, et omnis
 249 regia turbatae mugit procul Amphitrites !
 250 Ipse ego, roriferae per blanda sicientia noctis,
 251 ductus in illustrem longis anfractibus aulam,
 252 aut vidi, aut vidisse Deam per somnia rebar.
 253 Mox avidis tentabam oculis in imagine blanda
 254 haerere, et, si somnus erat, vaga numina somni
 255 orabam, volucres alio ne verteret alas,
 256 neve quis, optabam, me compellaret amicus
 257 sopitum, strepituve pedum turbaret iniquo.
 258 Omnia conabar frustra : vix viderat illic,
 259 et tactum ramo iussit discedere vatem
 260 regina, imperioque minas adjecit et iram.
 261 Nec mora : cum domina, cum cunctis regia gemmis,
 262 cumque satellitio, cum pondere divitis auri,
 263 par levibus fumis, tenues evasit in auras ;
 264 noctisque ante oculos facies inamoena remansit.

EXPOSTULATIO CUM NEPTUNO IN DILUVIO QUOD IN PATRIA CONTIGIT A. MDXXX.

S_2 v.1 Salsipotens magni frater Neptune Tonantis,
 2 undivagos late campos, et livida regna
 3 qui data sorte tenes, vitrea dominator in aula,
 4 quid tantum, pater alme, paras ? An saecula Pyrrhae, et
 5 Deucalioneas iterum exspectabimus undas ?
 6 Et quaerendus erit vacuae novus incola terrae ?
 7 Proh scelus, obruitur tumido Zelandia ponto,
 8 amplaque fertilibus spoliatur Flandria terris,
 9 Hollandosque premunt nihilo leviora colonos.
 10 Aggeribus spes nulla manet, prosternitur undis
 11 dives opum tellus malefidis credita glebis.
 12 Tecta, domus, et mixta suis armenta colonis,
 13 cumque pecus pastore fluit, cum pignore mater.
 14 Atque aliquis quem sors fugientem exemit aquae vi
 15 servatum truculenta fami, vel ab arbore celsa,
 16 monte vel aereo spectat seu conjugis ora
 17 pallida, seu natos, seu si quid carius illis,
 18 sub pedibus fluitare suis, moriturque videndo.
 19 Jamque stat aequa mari tellus discrimine nullo,
 20 apparentque vago turres in gurgite passim,
 21 quas velut ignotas formidet navita cautes,
 22 quasque colant pisces Veneris procul alite pulsa,
 23 et quae quadrupedemque equitem celeremque per arvom
 24 sunt loca passa rotam fluitantibus invia nautis,
 25 ferre ratem discunt, et vela patentia ventis ;
 26 quaque stetit crescens nuper felicibus arvis
 27 ardua nunc illac loca per natalia quercus
 28 it, volucrique secat, non sic sibi cognita cursu.
 29 Sicne, pater Neptune, decet ? Sicne ira deorum
 30 sollicitat quoque saeva animos ? Quae causa furoris ?
 31 Fare, quid innocuam potuisti mergere gentem ?
 32 Anne tuos toties mortales visere fines
 33 non pateris, spolioque maris ditescere vasti ?
 34 Inque tibi cessum fatali sorte tridentem

35 pridem terrestres jus usurpare tyrannos ?
 36 At poteras pelago merita nece perdere nantes,
 37 mortalesque semel regno prohibere liquenti.
 38 Quid miseri meruere viri, qui vomere terras
 39 exercent patrias, infames crimine nullo ?
 40 Imperio ut, violente, tuo furibundus aquai
 41 impetus incautos vita spoliaret et agris ?
 42 Aut spoliaret agris, vitamque relinqueret aegram,
 43 per lacrimas et per suspiria traducendam ?
 44 Quos mihi nunc videor nequidquam multa querentes
 45 cernere, et, heu, surdo jactantes talia ponto :
 46 o nimium felicem illum, quicumque colonus
 47 cum pecore atque casa, durique laboribus aevi
 48 piscibus esca natat, liquido bene funere mersus,
 49 longa nec annosae timet infortunia vitae.
 50 Nos patriis exuti opibus, rerum omnium egeni,
 51 ignota exsilia, et longinquas quaerere sedes,
 52 vesanamque famem cogemur ferre, sed anne
 53 omnibus ereptis, dirae violentia sortis
 54 eripuit quoque posse mori ? Moriamur et ultro
 55 praecipites animas pelago jactemus avaro.
 56 O varios hominum casus, o caeca futuri
 57 pectora ! Quos modo florentes, opibusque superbos
 58 viderat exoriens, prostratos vidit Apollo
 59 Oceano tincturus equos. Nunc ite, secundis
 60 fidite mortales rebus, sortique rotanti.
 61 Non potuit quisquam de tot, quos munere pavit
 62 vasta suo tellus, umquam prece, ture vel auro
 63 sic sibi devinctos animos habuisse deorum,
 64 ut sibi venturam promittere quiverit horam.

IN VICISSITUDINEM RERUM INSTABILEMQUE FORTUNAM.

S_3 v.1 Omnibus horis
 2 nemo beatus.
 3 Lubrica sors est,
 4 nescia certa
 5 sede morari.
 6 Cum stat in imo,
 7 tendit in altum ;
 8 cum stat in alto,
 9 tendit ad imum.
 10 Phoebe, remotas
 11 pronus in undas
 12 sidis, et idem
 13 tramite sueto
 14 aurea notum
 15 Plaustra retorques
 16 gratus ad ortum.
 17 Per te ubi laetis
 18 candida terris
 19 reddita lux est,
 20 proxima furvis
 21 torva tenebris
 22 nox manet aegrum

23 scilicet orbem :
24 quae simul atque
25 ingruit, uno
26 cuncta colore
27 turbida miscens,
28 aera, silvas,
29 flumina, ripas,
30 praedia, colles,
31 jam meditatur
32 ferre soporis
33 lumina terris,
34 vecta coruscis
35 nuntia Phoebi Au-
36 rora quadrigis.
37 Bruma ubi nigris
38 horrida ventis
39 abstulit omnes
40 undique flores,
41 abstulit agris
42 gramina calvis,
43 misit iniquas
44 dira pruinas,
45 reddidit altis
46 montibus aequas
47 grandine valles,
48 et glaciale
49 marmore texit
50 frigida pontum,
51 dulce redit ver,
52 et redit aestas
53 tincta virentes
54 rore capillos,
55 cincta caducis
56 tempora spicis ;
57 restituitque
58 flamine molli
59 gramina campis,
60 et spoliatis
61 reddere gaudet
62 tegmina silvis ;
63 sedula pictos
64 ornat apricis
65 floribus hortos :
66 scilicet ut sit,
67 quod fera rursum
68 perdere possit
69 bruma revertens.
70 Cum Zephyri flant,
71 cumque sereno
72 turbida movit
73 nubila caelo
74 clarus Apollo,
75 jam Boreas, jam
76 jamque protervus
77 Auster, Orionque
78 imminet udus.

79 Perpetuum nil.
 80 Cuncta recurrunt
 81 ordine certo,
 82 gaudia luctus
 83 occupat amens,
 84 seque superbis
 85 funera miscent
 86 saeva triumphis.

ECHO.

COLLOQUUNTUR VIATOR ET ECHO.

(Le trait d'union, à l'intérieur d'un vers, indique le changement d'interlocuteur.)

VIATOR

S_4 v.1 O quae diva cavos colis recessus
 2 silvarumque regis domos opacas,
 3 tu, quae de reliquis deabus una
 4 quas frondesque juvant, juvantque fontes,
 5 audiris toties, videre numquam :
 6 dic, quae finis erit mea calori,
 7 imas qui mihi devorat medullas ?
 8 Ut, formosa, tuas voravit olim
 9 superbo e pueri decentis ore,
 10 in flatum revoluta cum jaceres
 11 languens umbra, superstitemque sola
 12 vitam voce brevis teneret aura.
 13 Dic : nam forte libet meas querelas
 14 audire, et veteres novare curas.
 15 Dic, oro, poterit quid impotenti
 16 seros ponere limites amori ?

ECHO

17 Mori. - Di meliora ! Sicne nobis
 18 ad canos igitur dies manebunt,
 19 et canos quoque non dies relinquent
 20 singultus, lacrimae, gravesque voces ?
 21 Aut mox abjicienda prima vita est ?

ECHO.

22 Ita est. - At licet ire perque gentes,
 23 perque undas, ubi nulla me sequatur
 24 sublatis ex oculis Amoris ala.
 25 Non illic dominae procul relictas
 26 mentem sidereae faces perurent.

ECHO.

27 Urent. - Non roseum os genaeque tangent.

ECHO.

28 Argent. - Sed dolor hic levis brevisque,
29 fomento cito destitutus omni
30 sese conficiet, negante vel te.

ECHO.

31 Ante vel te. - Adeone amarum amare est ?

ECHO.

32 Mare est. - Hei mihi, quidquid est malorum
33 admittit medicas amatque curas,
34 nulla solus amor levatur arte,
35 non cantu perit, aut perit venenis,
36 spernit consilium fidele, spernit
37 quidquid mens bene suada prodit. - Odit.

VIATOR.

38 O ne, ne mihi talium dolorum
39 sensus ter misero supersit ullus !
40 Quam mallet media stupere silva,
41 durae cortice membra tectus orni,
42 qua Caurus mihi, qua protervus Auster
43 nequidquam, Boreasque spiritosus
44 hinc illinc quatiantque vellicentque
45 amoto querulas dolore frondes !
46 Aut tecum in liquidas abire voces,
47 per silvasque volare, perque valles.
48 Saltem laeta sonare tunc subinde
49 possem, cum facili fruens amore
50 felices caneret viator ignes,
51 nec semper grave diceremus "heu". - Heu !

ORPHEUS. ECLOGA.

S_5 v.1 Orphea Threicium Lycidas, patrem Orphea vatum,
2 amissa viduum bis conjuge, sola per antra
3 maerentem, vocesque trahentem pectore ab imo
4 ferales, et fracta gravi nemora avia questu
5 infelix cecinit desertis pastor ab antris,
6 formosi pecoris, lanaeque oblitus et herbae
7 surgentis vario per mollia prata colore,
8 et canis et mulctrae, sed non oblitus amorum,
9 quos illi, placidis adsueto semper in agris
10 nympharum tepidis amplexibus indulgere,
11 moverat, heu, glaucisque oculis flavoque capillo,
12 astuque fastuque valens urbana Neaera,
13 intactam Veneris praecellens alba columbam,
14 et canum Veneris florem, gelidaeque Pyrenes
15 vicinas candore nives et frigore vincens,

16 et cannis pueri et magno male digna furore.
 17 Illum deserti montes et frigida saxa,
 18 montibus et qui desertis gelidisque feroces
 19 in saxis stabulant ursi, gemuere gementem,
 20 Getulaeque procul suspiravere leaenae,
 21 notaque nutarunt intonsae ad carmina quercus,
 22 annosae quercus, et luctiferae cupressi
 23 jugentem circumstabant : ast optima mater
 24 ad tristes excita modos stupuitque sonantem
 25 Calliope, dixitque : "Meis num forsitan istis
 26 natus inest silvis ? Et bis remeare sub auras
 27 evaluit ? Ditemque novo modulamine vicit ?
 28 Tergeminique canis compescuit ora canendo
 29 en iterum ?" Nec plura, ruens petit oscula falsi
 30 infelix nati. Mox spe dejecta, suave
 31 erubuit ; tamen et vero se jungit et una
 32 divinam citharam digitis tentavit eburnis,
 33 maestraque suffecit lacrimas et verba canenti.
 34 "Ergo cum fugeres juvenem, clarissima conjux,
 35 vesanum virusque invito adflaret ab ore
 36 tabificus serpens, non sufficiebat ad Orcum
 37 ire semel ? Vitamque luis exsolvere fatis
 38 innocuam ? Aut lacrimas impendi in funere parcas,
 39 cara, tuo ? Nisi te, nisi te, carissima conjux,
 40 ipse retorquerem sub iniqui jura tyranni ?
 41 Letiferis demens oculis luctumque pararem
 42 ipse alium sine fine mihi ? Me mitior anguis
 43 ille fuit, diri tantum malus ultor amoris
 44 ereptam celeri te reddidit ille marito.
 45 Ipse ego te mihi te rapui, tu flebilis inter
 46 excidis amplexus ; damnosaque lumina longe
 47 rapta fugis. Quo dulcis abis ? Jam te negat ipse
 48 portitor illacrimans iterum transmittere cymba.
 49 Rex Erebi dolet ipse, dolet regina profundi
 50 commiserans, legesque infracti conjugis odit :
 51 quaeque meo primum concussae pectora cantu
 52 ardentes oculos tenui sparsere liquore
 53 Eumenidum guttis majoribus ora gravantur.
 54 Tu vero neque me damnas neque fata remordent
 55 te tua, nec velles nisi sic adspecta reverti ;
 56 tota sed in curas viduati conjugis acres
 57 intendis luctus ; me me in suspiria, me me
 58 in lacrimas decet ire, animamque efflare nocentem.
 59 Te nemus Elysium foveat, tibi mollior aura
 60 consumat lacrimas ; te nullo vulnere tardam
 61 ad choreas nymphae vocitent, ducantque vagantem
 62 secure per prata pedem, qua nullus in herba
 63 anguis odorata liventi sibilat ore.
 64 Nos vitam in tenebris aegram luctuque trahamus,
 65 qua non ulla pedes humanos semita ducat.
 66 Ad glaciale Hebrum deserti in montibus Haemi
 67 mecum undae, mecum antra gemant ; mea plectra secutae
 68 ornique piceaeque fleant, et largius aureas
 69 infami lacrimas diffundat ab arbore Myrrha.
 70 Phoebe pater, si non falsos mihi narrat amores
 71 Calliope, sume hanc citharam, mihi tensa remissae

72 deficiunt ad fila manus : tu pollice luctum
73 elice de fidibus, qualem Peneia Daphne,
74 cortice tecta novo, trunco exaudivit ab imo,
75 damnavitque suos nutanti vertice fastus,
76 qualem, labenti superingeminans Cyparisso,
77 pro puero ramis lugubribus inclinatus,
78 oscula fixisti ligno suprema dolenti ;
79 qualem effundebas funesti in crimina disci,
80 optima cum tellus, generoso feta cruore,
81 ad tua purpureum submisit basia florem,
82 dilectum florem pro dilecto Hyacintho.
83 Eurydice, miseri Eurydice misera uxor amantis,
84 cur me tentantem Stygiae vada vasta paludis
85 non niger absorpsit violento vortice fluctus ?
86 Cur me tam mites spectastis Erinnyes ? Et tu
87 formidatarum custos ignave viarum,
88 deposita triplicis jejuna gutturis ira,
89 ad mea ludebas blanda vestigia cauda ?
90 Vestrum erat hoc raptare caput, membrisque revulsis
91 per Phlegetontes audacem spargere flammam
92 artificem ; eluctatus in aera spiritus isset,
93 cumque umbra tenuis se confudisset amata
94 Eurydices, tutoque suos vidisset amores.
95 Heu, quis me citharae tam blandum fila movere,
96 quis deus edocuit tam molli carmine Ditem
97 demulcere trucem, serpenticomasque sorores
98 ad lacrimas urgere novas ? Tunc stridere raucum
99 debebant, domino non agnoscenda canoro,
100 stamina, et in medio vox intercepta palato
101 succidere : heu gravis arte mea mihi luctus inundat.
102 Mitis eras igitur Pluto, ut crudelior esses ?
103 Fallacemque meo velares crimine culpam ?
104 At non te, Siculo nuper de litore curru
105 praepete cum fugeres, in dulcem vertere praedam
106 sollicitos oculos vetuisset conscia Mater.
107 Hei, duras fati leges, semperque caducas
108 spes hominum pugnante deo ! Qui corda ferarum,
109 qui domui silices, proprios compescere motus
110 non valui, occultumque deae Cythereidos ignem.
111 Ergo pro cara suspiria anhela marita,
112 pallorem exsanguem, maciem horroremque trementem,
113 et Furias comites inferna ab sede reduxi ?
114 Nec potili curas Lethen sopire bibendo ?
115 Abde coloratos auro, pater, abde jugales
116 fluctibus Herculeis ; melius nox apta dolori est.
117 Redde coloratos telluri, redde jugales,
118 ecce mihi lacrimae noctem fecere dolorque,
119 turgidaque imbre diem praetexunt lumina denso.
120 Sic tenerum in silvis maeret Philomela nepotem,
121 sic soror in tectis natum deplorat hirundo ;
122 sic gemit arenti viduatus ab arbore turtur ;
123 sic nondum lacrimis satiata Memnonis umbra
124 lutea perpetuo stillat Tithonia rore.
125 Eurydice, miseri Eurydice misera uxor amantis,
126 me tecum, me debueras auferre sub umbras
127 praecipitem : vitam nobis mors illa dedisset.

128 Ipsa Venus junctos vallem duxisset in illam,
 129 qua ver perpetuis fecundat odoribus arva.
 130 Ipse puer Veneris, flammata lampada quassans,
 131 discussisset Amor nebulas Acherontis opaci.
 132 Nunc noctem simul invisam cum luce dedisti,
 133 invidiam dux Erebi ; moriar tamen : en mihi laxis
 134 genua labant nervis, exsanguis serpit in artus
 135 pallor, et haud multum, memini, distamus ab umbris,
 136 maesta per ignavam quas volvit cymba paludem,
 137 squalida pejoris nantes confinia ripae.
 138 Eurydice, miseri Eurydice misera uxor amantis,
 139 bis moriens tecum, Eurydice, bis per Stygia traxti
 140 hanc animam, tecumque manet pars maxima nostri.
 141 Corpus inane traho tenui vix mobile vento,
 142 qualem Thessalicis inmixto carmine succis
 143 inspirant animam per frigida membra caducam
 144 monstrifici vates, aut qualia luce carentum
 145 instabili simulacra virum discurrere motu,
 146 et tenues miscere sonos, et inania vocum
 147 murmura solliciti per somnia vana videmus.
 148 Eurydice, miseri Eurydice misera uxor amantis,
 149 Eurydice, quo me fletu tua fata piare,
 150 quoque jubes gemitu ? Quid me tolerare cruentum ?
 151 Adspice cum scisso laniatas pectore vestes,
 152 adspice cum tepido lacrimas certare cruore.
 153 En tibi, damnamus tenebris haec lumina caecis,
 154 aeternumque patris jubar interdiciamus illis,
 155 purpureum jubar, et sub nocte natantia nigra
 156 cogimus admissi lenta intorpescere poena.
 157 En tibi, quod nimio furiarum pectus amore
 158 intempestivo rupit mea gaudia voto,
 159 femineo numquam posthac ardore calebit.
 160 Nulla tuum pellex premet importuna cubile,
 161 Eurydice, nec primaevos avertet amores
 162 mollibus illecebris Ciconum nurus ulla meorum.
 163 Plura quidem dicturus erat ; vicina canenti
 164 Calliope vetuit, Lycidamque amplexa repressit.

DIALOGUS LUCIANI DORIDIS ET GALATEAE, LATINO CARMINE REDDITUS.

S_6 v.1 Forte deae pelagi ludentes litore curvo
 2 captabant radios, auree Phoebe, tuos.
 3 Hic Thetis, hic Melite, Spio, Panopeaque virgo,
 4 Cymodoce, Doris et Galatea fuit :
 5 cum Doris ficto Galateam molliter, ore
 6 risit, et arguto strinxit amara joco.

DORIS.

7 Scilicet egregie tandem formosus amator
 8 contigit, o felix jam Galatea, tibi !
 9 Nimirum hic Siculus pastor (proh numina, qualis !)
 10 deperit, ut passim fertur, amore tui.

GALATEA,

11 Ne ride. Qualis qualis tibi, Dori, videtur,
 12 Neptuno tamen est de genitore satus ;
 13 Neptuno, vitreis late qui praesidet undis,
 14 Neptuno, a summo qui Jove prima tenet.

DORIS.

15 Egregium vero, quod sit Neptunia proles ;
 16 esto, sit altifremi filius ille Jovis.
 17 Cum tam deformis sit, agrestis et hispidus, et quod
 18 omnibus est unum turpius unoculus ;
 19 ab vero genus ad formam prodesse putabas ?
 20 Hoc tibi deformis nomine pulcher erit !

GALATEA.

21 Immo nec est deformis, et id quod dicis obesse,
 22 hoc queat, hoc formam nobilitare viri.
 23 Quippe quod agrestis, quod et hispidus, (haec tua nam sunt
 24 crimina, sic libitum est haec vocitare tibi)
 25 non deformat eum, verum mage, Dori, virile est.
 26 Crede, decet fortes hispida barba viros.
 27 Porro oculus media nitidus qui fronte relucet,
 28 et quem Phoebeae lampadis instar habet
 29 Ille etiam decet hunc, hoc cernit certius uno,
 30 quam si vel duo, vel lumina mille forent,

DORIS.

31 Tu vero mihi jam, Galatea, videris habere hunc
 32 non tibi amatorem, verum adamare magis ;
 33 usque adeo laudas, et quae contraria formae
 34 jam formosa uti sint, atque decora jubes.

GALATEA.

35 Haud equidem hunc adamo ; tamen ista insignia vestra
 36 scommata, et insulsos haud queo ferre sales.
 37 Et plane invidia huc mera vos stimulare videtur,
 38 quod vos non itidem, ut me, Polyphemus amat ;
 39 quodque gregem nuper celsa dum pascit in Aetna,
 40 inter lanigeras conspiciendus oves,
 41 nosque procul mixtim per litora picta vagantes
 42 cernit, ubi pedibus prominet Aetna suis,
 43 vestrum non ullam vel solum adspexit, at ipsa
 44 visa viro cunctis pulchrior una fui.
 45 Meque proinde suo dignatus lumine solam est,
 46 lumine sidereas exsuperante faces.
 47 Haec ea sunt, haec sunt, quae pectora vestra remordent ;
 48 hinc illi risus illepidique joci :
 49 namque haec cuncta docent, me vos praecellere forma,
 50 meque magis dignam, quam Polyphemus amet.

DORIS.

51 Scilicet invidiam, quod tu formosa videris
 52 lusco ! Et pastori quod, Galatea, places !
 53 Quamquam aliud, quaeso, potuit quidnam ille probare,
 54 praeter candorem, lactea diva, tuum ?
 55 Ille placet, quod lac cibus est et caseus illi ;
 56 quod simile his pulchrum protinus iste putat.
 57 Tu vero cupis ipsa tuam si noscere formam,
 58 nec tibi iudicio stulta placere malo,
 59 pendenti e scopulo, si quando silentibus Austris
 60 pellucens placidis unda jacebit aquis,
 61 temet contemplare, precor : dabit unda colorem
 62 consimilem lacti, consimilemque nivii.
 63 Atqui nulla quidem facies candore probatur,
 64 candida purpureis sit nisi tincta notis.

GALATEA.

65 Atqui ego nacta tamen, quantumvis candida, qualem
 66 Doris amatorem vellet habere sibi.
 67 Nullaque de vobis quam vel miretur agaso est,
 68 vel pastor vel quam portitor ullus amet.
 69 Atque alia ut taceam, cantat Polyphemus, in omni
 70 et calami et citharae doctus et arte lyrae.

DORIS.

71 Mitte haec, diva, precor : cantantem audivimus, in te
 72 pruriret nuper cum malesanus amans.
 73 Verum, o sancta Venus, rursus in certamine Phoebum
 74 excire obstreperus Marsia visus erat.
 75 Quin ter credideram silvis audire rudentem
 76 vicinis asinum, ter Polyphemus erat.
 77 Ipsiusque lyrae corpus jurare volebam
 78 cervinum nudis ossibus esse caput.
 79 Cornua nam exstabant cubiti de more recurvi :
 80 quis putet hic hominem, quis putet esse lyram ?
 81 Tum vero inductis fidibus speciosus amator,
 82 nec jungens sinui barbara monstra lyrae,
 83 nescio quid tandem durum et stridebat agreste,
 84 observant partes dum lyra voxque suas ;
 85 sic uti non fuerit de cunctis ulla deabus,
 86 quae posset risus aut cohibere jocos.
 87 Quid, quod et ipsa quidem non est dignata boanti
 88 respondere Echo, garrula nympha licet.
 89 Credo, deam puduit si forte audita fuisset
 90 reddere stridentes ridiculosque sonos.
 91 Quin ulnis ursae catulum formosus amator
 92 gestabat, lusus deliciasque suas.
 93 Hirtus erat totus, quo, credo, gratior illi,
 94 quod similis setis et feritate fuit.
 95 Quae tibi non istum talem, Galatea, maritum
 96 invidiat ? Quaeve hunc non velit esse suum ?

GALATEA.

97 Ergo tuum nobis sit qui formosior, eia,
98 monstra, et qui melius voce lyraque canat.

DORIS.

99 Nullum habeo, fateor, nec eo me nomine jacto,
100 ac si sim multis sollicitata viris,
101 at vero talem, qualis Polyphemus, amantem,
102 totus qui saniem, totus ut hircus olet,
103 quique infelices funesta ad litora pulsos
104 devorat, hunc habeas, hunc adamesque tibi.
105 Talia sunt nymphas retulit quae fama marinas
106 multa per alternas dicta dedisse vices.
107 Quid jam, quid caecum non posse putamus amorem ;
108 te quoque formosum si, Polypheme, facit ?

DIALOGUS LUCIANI POLYPHEMI ET NEPTUNI.

S_7 v.1 Orbatus caro Polyphemus lumine quondam
2 dum cuncta in tenebras sensit abisse nigras,
3 litus, oves, sese, montem, mare, denique flammis,
4 ipsaque luciflui plaustra corusca Dei,
5 flebilis, obscura titubans errabat in Aetna,
6 incusans homines, sidera, fata, deos.
7 Annosam tardem pinum tellure revellit,
8 ad mare vicinum qua duce tentat iter.
9 Jamque propinquat, et id madido pede denique sentit ;
10 mox oculum liquidis sanguine purgat aquis,
11 murmura Neptunus cum forte in fluctibus imis
12 audiit, et moto protulit amne caput.
13 At vero natum extincto dum lumine cernit,
14 exclamans genitor litora dira petit ;
15 protinus agnoscens Polyphemus voce parentem,
16 sic sua cum gemitu tristia fata refert.

POLYPHEMUS.

17 O mihi nequidquam pater, o mihi saepe vocate !
18 Hospite ab infando quae modo damna tuli !
19 Qui mihi fallacis propinans munera Bacchi,
20 praeripuit sensus, praeripuitque pedes ;
21 donec in obscuris posita cervice cavernis
22 prostratus somno languida membra dedi.
23 Hic me crudelis vina inter iniqua sepultum
24 furtim adit, atque oculum, heu, vecte mihi terebrat.

NEPTUNUS.

25 Quis vero tales potuit qui sumere poenas,
26 quisve ausus tantum est heu, Polypheme, nefas ?

POLYPHEMUS.

27 Esse sibi nomen Nemo mihi dicere primum.
 28 Ast ubi caeruleas nave secabat aquas,
 29 jamque procul nostris fertur securus ab oris,
 30 et nullos arcus, spicula nulla timet,
 31 tum demum insultans ter se jactavit "Ulixem"
 32 et dedit haec nostris ultima dicta malis :
 33 "Siccine debueras socios, o perfide Cyclops,
 34 dentibus imbellis dilacerasse viri ?
 35 Si neque nos neque mortales, scelerate, timebas,
 36 debebas superos at metuisse deos ;
 37 debebas ; metuisse Jovem, qui cuncta videbat,
 38 praesens hospitibus qui favet usque suis.
 39 Ergo tibi fluidi putrescet luminis orbis,
 40 et fiet corvis forsitan esca nigris.
 41 Sic meruit lusisse Jovem, Neptunie. Nunc i,
 42 crede tuum quidquam prae Jove posse patrem."
 43 Talia dum jactat magno temerarius ausu,
 44 improperatque eadem non semel ille mihi,
 45 ira subit mentem, partemque cacuminis alti
 46 avello, extremis ultima tela malis ;
 47 et cum te, genitor, supplex in vota vocassem,
 48 ut regeres ventis pondera missa tuis,
 49 ad sonitum vocis corpusque et brachia torquens,
 50 mandavi rapidis saxea tela notis.
 51 Arrectusque diu stabam, post tempora longa
 52 cum dedit ingentem gleba relapsa sonum,
 53 et quantum audire e trepidorum voce licebat,
 54 navem sub tumidas pondus agebat aquas.

NEPTUNUS.

55 Jam scio quem dicas : nimirum Ithacesius ille est,
 56 qui modo ab Iliaca navigat urbe domum.
 57 Sed quinam potuit, quinam hoc est ausus Ulixes,
 58 jam pridem timidum quem mihi fama refert ?

POLYPHEMUS.

59 Jam saturis ovibus viridantia prata relinquens,
 60 ducebam niveum post mea terga gregem ;
 61 more meoque ibam nota, heu heu, pronus in antra,
 62 conscia tam miseri non prius antra mali,
 63 cum subito apparet multorum turba virorum.
 64 Quid ? nisi divitiis insidiata meis ?
 65 Hic ego mox aditum, ne quisquam evadere posset,
 66 claudebam, tacita gaudia mente fovens ;
 67 namque mihi tales olim servatur in usus
 68 maxima, non ullis petra movenda viris.
 69 Inde ornum flammis duram crepitantibus uro,
 70 Aetna revertenti quam mihi forte dabat.
 71 Tum vero metuens, tentati et conscia furti
 72 visa sibi est latebras quaerere turba nocens.
 73 Corripui quosdam. Nam quidni ? Nempe latrones,
 74 et data sunt stomacho corpora pauca meo ;

75 quique sibi nostras praedam, Neptune, futuras
 76 crediderant pecudes, praeda fuere mihi.
 77 Protinus hic, seu Nemo fuit, seu dirus Ulixes,
 78 coepit versutos mente agitare dolos.
 79 Et mihi nigrantis falsa sub imagine vini
 80 nescio quae misero pharmaca mixta dedit,
 81 pharmaca grata quidem, fragrantia, dulcia, verum,
 82 o pater, insidiis pharmaca plena malis.
 83 Vix summo tetigi labro, et jam cuncta rotabant,
 84 imaque pars antri visa suprema fuit.
 85 Quid multis ? Solita spoliatum mente jacebat
 86 corpus, et exanimis jam mihi visus eram,
 87 cum volucer Stygiis allapsus somnus ab undis
 88 percussit ramo tempus utrumque suo.
 89 Non procul a mulctra viridis mihi forte jacebat
 90 nuper in exitium clava resecta meum.
 91 Hanc illi incidunt, minima sibi parte retenta,
 92 atque acuunt magna sedulitate simul.
 93 Mox etiam vectem flammae involvere relictas,
 94 et penitus nobis ignea tela parant.
 95 Sic illi ignitum multo molimine fustem
 96 intorquent oculo terque quaterque meo,
 97 donec inaudito ligni stridore praeusti
 98 excitus, manibus tela revello meis.
 99 Sic tibi, care parens, nimirum tempore ab illo
 100 lumine privatum jam Polyphemon habes.

NEPTUNUS.

101 O quam Lethaeus penitus tua pectora somnus
 102 presserat, ut tales dum struit ille dolos,
 103 dum vectem magno molimine circumvolvit,
 104 dumque in summo oculi cortice totus erat,
 105 non vel tum somno fueris turbatus ab alto ?
 106 Jam tulerat coeptis praemia digna suis.
 107 Quamquam non video quo pacto evaserit antrum
 108 impius, et dentes, mi Polypheme, tuos.
 109 Haud etenim inmanem petram ille removit, opinor,
 110 quam memini vires exsuperare meas,

POLYPHEMUS,

111 Ipse ego, seu demens, seu sic mea fata volebant,
 112 amovi iratis pondera vasta Deis.
 113 Sic ratus, ut nostris cupiens exire cavernis
 114 incideret digitis obvia praeda meis,
 115 Ergo fores juxta manibus venabar apertis,
 116 sed non auspiciis, Delia magna, tuis.
 117 Interea pecudes nullo pastore vagantes
 118 carpere per valles pabula grata sino.
 119 Sic heu, sic dicens : aries, mea prima voluptas,
 120 tu subeas domini munia nota tui.

NEPTUNUS.

121 Mirum, ni pecoris latitans sub vellere denso

122   illusit caeco turba dolosa viro.
 123   At tu debueras fidos vocitasse sodales,
 124   quos alios centum litora curva tenent.

POLYPHEMUS.

125   Id feci, et notis subito clamoribus acta
 126   venit in auxilium turba parata meum.
 127   At postquam insidias quisnam struxisset iniquas,
 128   et cuperent tanti nomina nosse viri,
 129   atque ego dixissem : "Nemo mihi talia struxit,
 130   Nemo fuit, Nemo qui mala tanta dedit."
 131   Correptum insolito miserum rata turba furore,
 132   illusit nostris insuper ipsa malis ;
 133   atque abiit, fratremque suum male liquit inultum.
 134   Nomine sic lusit me, pater, ille suo.
 135   Et, male prae cunctis quod adhuc praecordia mordet,
 136   ut tenuit medias jam sceleratus aquas,
 137   multa mihi impropere illud post cetera dixit :
 138   "Non te sanabit vel pater ipse tuus."

NEPTUNUS.

139   Forti animo fac, nate, feras. Ego lumen ademptum
 140   quamvis non possim restituuisse tibi,
 141   vel servare tamen pelago, vel perdere nantes,
 142   arbitrium faxo me penes esse sciat."
 143   Sic questum quondam natum festiva vetustas
 144   tradidit, et contra sic retulisse patrem.
 145   Qui talis, qui tantus erat, qui mersit in alvum
 146   efferus omnigenum millia multa hominum ;
 147   qui natus, Neptune, tuus, qui denique centum
 148   fratribus indomitis saevior unus erat,
 149   non potuit superare dolos unius Ulixidis,
 150   Non potuit vires vincere, Bacche, tuas.

*****